

Bc. Markéta SKOŘEPOVÁ, *Venkovské vdovy a jejich postavení v rámci rodinných a sociálních struktur. Situace na panství Nový Rychnov v první polovině 19. století, Diplomová práce, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice 2009, 182 s.*

Posudek vedoucího diplomové práce

Problematika žen představuje hojně zkoumané téma, jehož rámec však bývá zpravidla omezeno pouze na určité společenské vrstvy. Zvláště v případě městského prostředí je systematicky sledován určitý posun v společenském postavení ženy i sebereflexi její osobnosti. Naopak prostředí venkova bývá nahlíženo jako příliš konzervativní a tudíž nezajímavé. Předložená diplomová práce však každého čtenáře přesvědčí o pravém opaku. Její autorka se soustředila na rozbor životních strategií „veselých“ i „chudých“ venkovských vdov. Zmíněný výzkum neprováděla izolovaně, ale na pozadí vývoje soudobých rodinných a společenských struktur. Za hlavní pramenné východisko si zvolila pozemkové knihy z počátku 19. století, kterých se zachovaly pro panství Nový Rychnov z oblasti Vysočiny.

V uvedeném případě se jednalo o poměrně dlouhodobý a systematický výzkum s množstvím dílčích úspěšných výstupů. Jenom v letošním roce (2009) Bc. Markéta Skořepová získala první místo ve SVOČ včetně Šustovy ceny; v červnu obhájila bakalářskou práci – edici pozemkových knih z dané oblasti.

V uvedeném případě je nutné ocenit ohromný rozhled v oblasti české i zahraniční (starší i novější) literatury i schopnost její konfrontace s dílčími závěry vlastních výzkumů. O vhodně zvoleném mikroregionu svědčí vhodně zvolená pramenná základna i znalost místních reálií, kterou diplomantka přesvědčivě prokázala.

Z hlediska používaných metod nelze opomenout, že diplomantka v oblasti prezentace výsledků vlastního výzkumu dokázala vhodně přecházet z obecné do mikrohistorické roviny. Na příkladu mikroregionu potvrdila fakt, že v rámci moderně pojatých sociálních dějin je nutné vzájemné prolínání kvantitativních a kvalitativních metod. Bez konkrétní kvantifikace zasazené do určitého časového kontextu by izolované líčení osobních nebo rodinných strategií nemělo smysl. Bc. Markéta Skořepová se tak dokázala vyvarovat pouhé ilustraci zvolené problematiky a směřovala k jejímu rozboru.

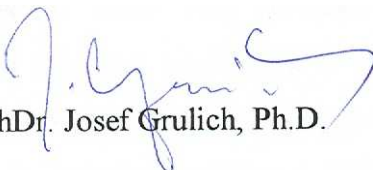
Diplomantka kladla velký důraz na uplatňování genderového hlediska, aniž by sklouzla k jednostranným „feministickým závěrům“. Při posuzování rozdílných osobních situací dokázala odhalovat a vzájemně konfrontovat poněkud rozdílné ženské i mužské přístupy k řešení konkrétních životních situací. Bc. Markéta Skořepová současně neopomněla

přiblížit právní kontext zvolené problematiky, kterou se snažila nahlížet nikoliv ze statického, ale z dynamického hlediska. Zvolené období se totiž nachází na rozhraní starého a nového demografického režimu, tedy za času převratných společenských i ekonomických změn, které doléhaly na venkovskou společnost, o jejímž proklamovaném konzervativismu je tedy nutné pochybovat.

Kromě obsahového nelze přehlédnout ani formální hledisko předložené práce, zvláště však kvalitu poznámkového aparátu, přehledných tabulek a grafů. Z hlediska konkrétního místního určení je nutné ocenit mapky panství a farnosti Nový Rychnov. Ve vztahu k přiblížení soudobých reálií velký význam mají i jednotlivé obrazové přílohy, zvláště však fotografie a stavební plány některých nemovitostí pocházející z 19. století. Postavy nevěst vyšité na vložkách do koutních plachet svědčí o tom, že Bc. Markéta Skořepová neopomněla ani význam pramenů z oblasti hmotné kultury. V její práci se zrcadlí mnohostranný a systematický pohled na zkoumanou problematiku.

Vzhledem k nesporným kvalitám předloženou magisterskou práci hodnotím stupněm **v ý b o r n ě**.

V Třeboni 30.8.2009

PhDr. Josef Grulich, Ph.D.